

Sebők Attila

Páko Mária laudáció

A laudáció a XXIV. Katedra Napok rendezvényén belül, 2015. október 22-én hangzott el.

Engem ért az a megtiszteltetés, hogy Páko Máriáról, intézményünk, a Rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnáziumban zenei szakkört vezető pedagógusáról szóljak. Ez számomra nemcsak megtiszteltetés, hanem öröm is, hiszen Páko Mária jó néhány éve ismerem.

Sok szeretettel gratulálunk Kolléganőnknek és az elismerő méltatás néhány sorával köszöntjük Öt.

A lénartfalvai szármasú Páko Mária gimnazista korában kezdett el gitározni – állítólag unalomból! – az egyik idősebb fiútestvére gitárján, aki, látva hűga tehetségét, lelkesen és türelmesen tanítani kezdte őt. Neki köszönheti a zene iránti szeretetét és zenei tudását.

A gimnázium alkotóköriében 17 évesen kezdett el verseket megzenésíteni. Később a Lévai Pedagógiai Akadémián kapta meg a helyes zenei irányt, rájött, hogy a zene az, amivel foglalkozni szeretne, amíg csak él.

A Rimaszombati Iskola utcai Kollégium nevelőnőjeként zenei szakkört vezetett, 30 évig volt szerencséje tehetséges gyerekekkel foglalkozni. Több ízben is megrendezte a „Zlatý slávik DM” című tehetségkutató versenyt, valamint több zenekarnak az elindulását is segíthette az ott töltött évek alatt.

1989-ben megnyerte a „Slávici na ulici” versenyt, közben folyamatosan verseket zenésített meg, legfőképp gömöri költők műveit.

2002-ben a szlovák rádió magyar adása, a Pátria Rádió felkérésére Demjén Attilával közösen elkészítették a Gömöri Gyöngyszemek c. irodalmi összeállítást, mellyel 2005-ben Ungváron nemzetközi fődíjat nyertek.

Marika jelenleg a Magyar Tannyelvű Speciális Iskola asszisztenseként foglalkozik az ottani tehetséges gyerekekkel. Ötletgazdája a Speciális Szupersztár regionális versenynek,

melyet minden évben az iskola rendez meg. Több iskola diákjaival foglalkozik, alapítója és vezetője a Tompa Virágai, a Csillagvirág, valamint a Gitár Sokk ifjúsági együtteseknek, melyekkel az utóbbi három évben a Tompa Mihály Országos Vers- és Prózamondó Verseny Országos megmérettetésén a megzenésített versek kategóriában rendszeresen aranyásvos helyezést értek el. Rimaszombat város kulturális életében meghatározó szerepet tölt be koncertjeivel, örömet nyújtva a fellépő gyerekeknek és a közönségnek. Emellett pedig megzenésített verseivel járja az országot, és rendhagyó órák keretében óvodásoknak, kisiskolásoknak, középiskolásoknak tart szórakoztató jellegű műsorokat.

Mindemellett egyedülálló gitár- és pengetőshangszer-gyűjteménnyel rendelkezik, amelyekből először 2005-ben a magyarországi Sajószentpéteren, majd pedig 2015-ben a rimaszombati Gömöri Múzeumban rendeztek kiállítást.

Páko Marika 2014-ben Rimaszombat város polgármesterétől oklevelet vehetett át a városért végzett áldozatos tevékenysége elismeréseként, 2015-ben pedig kikiáltották a régió személyiségének.

Marika mint ember, mint tanár, mint zenész rendkívüli eredményeket ért el, tehát megfelelő helyre kerül a díj.

Valamennyiünk nevében szívből gratulálok Neki Tompa Mihály soraival:

Hideg világ! mély álmaidban,
Halld és érezd meg énekem,
Amellyel hivlak, költögetlek,
S fagyos kebled melengetem!
Dalom fennről, a napsugárnak
Honából hangozik feléd:
Ébredj, ébredj! láttasd meg a dal
S meleg sugárak erejét!
(Tompa Mihály: Pacsirtadal)

Audi Dávid

A Katedra folyóirat története (6. rész)

A negyedik korszak:
2003. szeptember – 2009. június

A negyedik korszak sajátossága, hogy a szaktantárgyak közül a human tárgyak domináltak. Rendszeresek voltak a magyar nyelvvel és irodalommal kapcsolatos írások, pl. Dósa Annamária: *Császár vagy költő – Nero átváltozásai Kosztolányi Dezső regényében* (2003, december, 24–26); Cseh Gizella: *Németh László „magyarjai”* (2004, május, 22–23); Jakab István: *Nem mindegy, kit vagy mit hagyunk helyben!* (2008, szeptember, 18). Továbbá a *Zene*, majd az *Ének-zene*, később *Zenei nevelés* névre hallgató rovatok. Ezekben végigkísérhettük pl. Ág Tibor *Népzenéről kezdőknek és haladóknak* című sorozatát (2004, január–2006, június). Alkalmanként megjelent egy-egy írás a történelem – pl. Csibrányi Zoltán: *Mi köze Kolumbusz Kristófnak Mátyás királyhoz?* (2007, szeptember, 17–18) –, a filozófia – pl. Szalay Mátyás: *Út az alázathoz* (2003, december, 18) –, a szlovák nyelv – pl. Cseh Gizella: *Maroško és Kremenec* (2004, szeptember, 28–29) –, az angol nyelv – pl. Szilvássyné H. Márta: *Reign of power – Symbolism in George Orwell's novel Animal Farm* (2007, február, 26–27) – tantárgyak területein belül. A reál tantárgyak közül a *Matematika* rovat jelent meg a korszak összes évfolyamában, ugyanakkor hozzá kell tenni, hogy nem rendszeresen. A tantárgy területén belül olyan írások születtek, mint például Szilassy Lajos: *Hány éves a kapitány? – A szöveges feladatok megoldásáról* (2003, december, 19). A fennmaradó tantárgy közül még a számítástechnika emelhető ki, amivel több rovat is foglalkozott, pl. *Informačný vek, e-TEACHER*. További, alkalmanként megjelent tantárgy: a fizika pl. Varga Frigyes: *Meteorológiai alapismeretek* (2004, október, 27); a biológia pl. Csibrányi Zoltán: *A természet és (rég) szennyezői* (2009, április, 32–34) és a hitoktatás pl. Jakubecz Márta: *Gyökerek és*

szárnyak – A hitoktatás fő feladatai (2006, október, 22–23). A készségtárgyak közül csupán a testnevelés jelent meg, az is alkalmanként, pl. Viczay Ildikó – Vicián Lívia – Baráth László: *Az óvodások és a víz* (2006, április, 22–23). Megfigyelhető, hogy bár a korszakban domináltak a szaktantárgyak, mégis bizonyos területek – pl. német nyelv, kémia, szaktantárgyak stb. – kívül maradtak a lap érdeklődésén. A szaktantárgyak mellékelése rámutat arra, hogy a lapot dominánsan az alapiskolában, illetve a gimnáziumokban oktató pedagógusok számára célozták meg.

A negyedik korszak jelentősebb rovatai közül megemlíthetjük a *Magángalériát*, amely ismeretterjesztő témákból merített: festményeket és szobrokat mutatott be. Mindig más-más szerző tollából olvashattunk egy-egy cikket, olykor megfűszerezve szubjektív gondolatokkal. Részletes elemzéseket kaptunk nemcsak a magyar művészet, hanem az egész világ műalkotásairól, pl. Szászi Zoltán: *Hallott testből jön a fény* (2004, február, 2).

A *Katedra* folyóirat vezércikkeit a *Dobogó* című, hagyományosnak mondható rovat tartalmazta. A vezércikkek tartalma általában valamilyen oktatáspolitikai kérdéssel foglalkozott, illetve alkalmanként a hónapban aktuális ünnepekről, eseményekről szóltak (pl. karácsony, beiratás az iskolába, húsvét, március 15-e).

Az *Alma mater* megnevezésű rovat felvidéki pedagógusok saját iskolájukra való szubjektív visszaemlékezéseit tartalmazta (pl. Csáky Károly, N. Tóth Anikó, Gágyor József).

Az *Iskoláink életéből* elnevezésű rovat leírását így határozták meg a folyóirat szerkesztői: „nem reprezentatív válogatás a szlovákiai magyar iskolák életéből, csupán a szerkesztőségbe érkező írások közül szemezgettünk”. Különböző beszámolókat

olvashattunk versenyekről, tanfolyamokról, kirándulásokról és a tanárok továbbképzéséről.

A *Nyelvtisztogató* Jakab István rendszeres rovataként jelent meg, a szaktantárgyi rovatok közé sorolandó. A nyelvi hibákra, a kifejezések megfelelő használatára hívta fel a figyelmet.

Az *Eleink* nevű rovatot Csáky Károly vezette, amelyben felvidéki tanárokat mutatott be, ezzel is erősítve a nemzeti és szülőföldi identitást. Megismerkedhettünk többek között Poda Miklós osztrák származású egyetemi tanár életével és munkásságával; Cserey Adolf botanikus és entomológus, természetrajzíróval; Fodor László tanárral és matematikussal; Severini János polihisztorral, filozófussal, tanárra, íróval.

Az *Informačný vek* számítógépes tanfolyamot a *Katedra* szerkesztősége 2003. szeptemberi számában hirdette meg. Az októberi számtól kezdve viszont már az olvasók önálló rovatként, Nagy Erzsébet cikkeit olvasva fejleszthették ismereteiket a számítógépről, a hálózatokról, operációs rendszerekről. A cikkeknek köszönhetően megtanulhattak dolgozni a Word és Excel programokkal.

Az *e-TEACHER* nevű rovatban Kiss Lászlónak köszönhetően az olvasók felfedezhettek különféle honlapokat, pl. az Oktatási Minisztérium honlapja, az Állami Pedagógiai Intézet honlapja, az Infovek és a Sulinet. Továbbá megtanulhatták, hogy hogyan kell honlapot szerkeszteni. Ennek a folytatása volt a XIV. évfolyamban a *Honlapajánló* rovat, melyben a szerkesztők szintén honlapokat ajánlottak az olvasók figyelmébe, többek között a magyar.sk-t, nda.hu-t (Nemzeti Digitális Könyvtár), mek.hu-t (Magyar Elektronikus Könyvtár).

A *Filmem*, majd *Kedves filmem* megnevezésű rovat egészen a XII. évfolyam szeptemberi számától a korszakot záró XVI. évfolyam júniusi számáig szerepelt a lap összes számában. Míg a *Magángaléria* nevű rovatban a szerzők műalkotásokat mutatnak be, ebben a rovatban a kedvenc

filmjeiket elemezték, saját élményeikkel színesítve.

Az *Ismeretterjesztő* rovatot Lacza Tihamér szerkesztette, és a *Tankönyvek hőseit* mutatta be. Többek között Miléthoszi Thalészt, Püthagoraszt, Hippokratészt és társait stb.

A *Versben barangoló* rovat az iskolai oktatást kívánta segíteni, megismertetni a tanulókkal a szlovákiai magyar irodalmat.

A XV. évfolyam állandó rovataként említhetjük az *Orvoslást*, Dr. Kiss László: *Nyavalyás históriák – avagy kultúrtörténeti barangolás a betegségek birodalmában* sorozatának köszönhetően az olvasók bővíthették tudásukat. A szerkesztő írt többek között a pestisről, a lepráról, a szifilisről és a lépfenéről is.

A *Hagyományápolás* rovat a XV. évfolyam hat számában (2008, január–február) szerepelt, Csáky Károly: *Az esztendő jeles napjainak népköltészet* című sorozatát követhették figyelemmel az olvasók. Megtudhatták, pl. hogy milyenek az újévi köszöntők, a Gergely-napi szokások és népies szövegek, olvashattak a kiszehajtásról és a májfaállítás dramaturgiájáról is.

A *Katedra* szerkesztősége a lap mellékleteként a *Katedra-versenyek* mellett minden év decemberében a következő évre szóló új naptárat, valamint posztersorozatot is adott olvasóinak. A XI. és a XII. évfolyamban a *Várak, kastélyok, kúriák*, majd a XIII. évfolyamban a *Kulturális emlékek és oktatási kapcsolatok a magyar szlovák határ mentén*, a XIV. évfolyamban a *(Cseh)szlovákiai magyar sajtótörténet*, a XV. évfolyamban pedig *A magyar-szlovák mente eurorégiói*, míg a XVI. évfolyamban a *Magyar-szlovák érintkezési pontok a 20. században* elnevezésű poszterek kerültek az olvasókhoz.

Összességében ezt a korszakot a logikus szerkesztésmód jellemezte. A hat év alatt kevés újítást és változtatást láthattunk, ami a lap arculatának, küldetésének stabilizálását szolgálta. Ugyanaz a szerkesztőgárda tevékenykedett az egész idő alatt, ebből kifolyólag ugyanazokat az elveket követték.

